

CINC ANYS ABANS

A sisè, no van fer viatge de final de primària perquè les famílies començaven a patir per la crisi i molts pares i mares estaven a l'atur. Van canviar un somiat viatge de sis dies a Mallorca, que era el viatge que tradicionalment s'havia fet a l'escola des de feia molts anys, per tres dies i dues nits en una casa de turisme rural, can Malrubí, l'amo de la qual era el germà gran d'en Gal, que no els va voler cobrar res per l'estada. Can Malrubí estava només a quatre quilòmetres del poble, però tots es van proposar fer-se a la idea que eren a l'altra banda del món. Així era molt més exòtic i interessant.

En aquelles colònies, en Josep Ramon Camps, el seu tutor, els va proposar un joc.

—Aquesta nit, en aquest lloc, enterrarem un secret —els va dir, al peu d'un salze gegant que hi havia a tocar la riera que passava molt a prop de la casa—. I d'aquí a cinc anys tornarem a desenterrar-lo.

Els va manar posar tres coses en un sobre gran: un objecte que simbolitzés la infantesa que començaven a deixar enrere, un objecte que representés el futur que volien i, escrit en un paper, alguna cosa que volguessin fer desaparèixer per

sempre, com ara una nosa, algun temor o alguna experiència negativa. També els va dir que no les compartissin amb ningú, que les guardessin per a ells i prou i que, passats els cinc anys, desenterrarien els secrets i, llavors sí, en podrien parlar amb tothom, si volien, i explicar per què havien triat aquells objectes i què era allò que els havia fet tanta nosa, tanta por o tant dolor.

—Hi hem de posar el nom? —va preguntar la Joana, entusiasmada per aquella iniciativa del mestre.

—No cal —va contestar en Josep Ramon—. Estic segur que, d'aquí a cinc anys, tothom recordarà el que avui posarà en el sobre.

Van passar la tarda voltant per la casa i per l'exterior, pensant i recollint d'amagat allò que volien enterrar.

I a la nit, havent sopat, es van trobar tots al costat de la riera, cadascú amb el seu sobre a la mà. En Josep Ramon va recollir els vint-i-tres sobres, els va desar en una capsa de metacrilat i va enterrar-la al forat profund que havia cavat al peu del salze.

—D'aquí a cinc anys, Josep —va rondinar la Mariona—, ja t'haurem perdut de vista. L'any que ve ens escamparem tots per instituts diferents i tu et quedaràs a l'escola del poble. Qui et vindrà a buscar, d'aquí a cinc anys, per desenterrar aquestes foteses? Ningú de nosaltres ja no se'n recordarà.

—Provem-ho —els va desafiar el mestre—. Encara que, de fet, a mi no em necessitareu pas. Sereu cinc anys més grans i potser podreu parlar de tot això tots sols. Pot ser un exercici interessant, creu-me.

La veritat és que aquell grup de vint-i-tres alumnes de sisè havia donat molts maldecaps al tutor. Fins aquell any, havia estat una classe gairebé modèlica, que tots els mestres es disputaven per tenir. Estaven molt units, en general eren força treballadors i s'ajudaven molt els uns als altres. Però a sisè tot va canviar. Van sorgir uns quants caràcters molt forts, que es van enfrontar sovint, fins i tot amb una certa violència. També hi havia la gent més pacífica, que va patir força amb les discussions i els mals ambients que es van generar. I, com a tot arreu, hi havia les persones que van girar l'esquena a tot i van fer com si res. Però en Josep Ramon, que tenia una intuïció i una perspicàcia psicològica molt notables, pressentia que aquell curs de sisè deixaria una petjada inesborrable en alguns dels seus alumnes i buscava una sortida a tot plegat. Sabia que alguns d'ells es veurien molt poc, perquè anirien a instituts diferents, se'ls despertarien noves inquietuds i amb prou feines coincidirien al poble. Però si podia fer que mantinguessin un lligam, ni que fos el secret amagat, potser els donaria l'opció que algun dia, quan haguessin madurat una mica, poguessin parlar lliurement i sense complexos de tot allò que els havia passat.

També tenia por d'equivocar-se i fer que, amb aquell lligam, perduessin els malsons de segons qui. Però s'havia d'arriscar.

Així que van començar el curs, havien perdut en Ferran, el delegat de classe, pal de pallar del grup i una de les millors persones que en Josep Ramon havia conegut mai. Va ser després d'una malaltia voraç que se'l va endur del seu costat en

dos mesos. Va ser un cop molt fort per a tothom, i els psicòlegs voluntaris que es van posar a disposició de l'escola per mirar de suavitzar la pèrdua d'en Ferran en els seus companys van tenir molta feina.

Una mica més tard, la Kelly va tornar al seu país amb la família i alguns també ho van sentir molt, perquè la Kelly era com una mare per als més invisibles del grup.

Després hi va haver l'ull morat d'en Gal —en Josep Ramon mai no va saber qui l'hi havia fet—, els llibres estripats de l'Ivó que va ser incapaç de descobrir qui ho havia fet malgrat la insistència de l'Ivó que havia estat ell mateix, i la depressió de la Lina, que va acabar en una anorèxia greu. I més coses. Com allò del Sàhara, la mascota del curs.

En Josep Ramon havia tingut una malànima amagada entre les taules i les cadires d'aquell sisè, n'estava convençut, i no havia sabut descobrir-la.

***MENTRE EM PREPARO PER AL SOPAR DE CLASSE,
NOMÉS PUC PENSAR EN TU***

Tant de bo vinguis! Tant de bo! Han passat cinc anys, sí. Però tinc clavat al cap tot el que ens vas fer passar, a mi i als altres. Jo sé que vas ser tu i ells encara no. Tots tret d'un, ja ho saps. Però ja falta poc. Només espero que hi siguis. No demano res més. Que vinguis i prou. I et juro que serà un sopar memorable.